

Uluslararası Prosopografi Literatürünün Bibliyometrik Analizi: Kütüphanecilik Tarihi ve Bilgi Bilimi İçin Yöntemsel Açılımlar

A Bibliometric Analysis of the International Literature on Prosopography: Methodological Implications for the History of Librarianship and Information Science

Tuğba ÖRÜN ÇINAR*

ÖZ

Bu çalışma, sosyal bilimlerde bir araştırma yöntemi olan prosopografinin kütüphanecilik alanındaki olanaklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Prosopografi, bireylerin kolektif özelliklerini analiz ederek toplumsal, meslekî ve kurumsal yapıların görünür kılınmasını sağlar. Araştırmada, yöntemin uluslararası literatürdeki kullanımları değerlendirilmiş, kütüphanecilik araştırmalarına sağlayabileceği katkılar tartışılmış ve bibliyometrik yöntemlerle birlikte kullanımının sunduğu yeni imkânlar incelenmiştir. Örneklem, 12 Nisan 2026 tarihinde Web of Science Core Collection veri tabanında “prosopography”, “prosopographical”, “collective biography” ve “group biography” terimleriyle yapılan tarama sonucunda elde edilen 1878 yayından oluşmaktadır. Veriler, VOSviewer (v.1.6.20) yazılımı aracılığıyla analiz edilmiştir. Analizlerde ortak yazarlık, atıf, kurum, ülke, kaynak, terim eş-oluşum ve bibliyografik eşleşme yöntemleri kullanılmıştır. Bulgular, prosopografi literatürünün ağırlıklı olarak tarih alanında yoğunlaştığını, kütüphanecilik alanında ise sınırlı sayıda çalışma bulunduğunu göstermektedir. Yazar ve kurum analizleri, literatürün büyük ölçüde Avrupa merkezli akademik çevreler tarafından şekillendirildiğini ortaya koymaktadır. Terim analizinde woman, century, institution ve memory kavramları öne çıkarken, bibliyografik eşleşmede belirli öncü çalışmaların merkezî konumda olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak prosopografinin, kütüphanecilerin meslekî kimliklerini ve tarihsel rollerini analiz etmede önemli bir yöntemsel katkı sunduğu; bibliyometrik araçlarla birlikte kullanıldığında ise alan için yeni araştırma imkânları sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Prosopografi, kütüphaneciler, meslek tarihi, meslekî kimlik, bibliyometri, dijital yöntemler.*

ABSTRACT

This study aims to reveal the potential of prosopography, a research method in the social sciences, for the field of librarianship. Prosopography enables social, professional, and institutional structures to be made visible by analyzing the collective characteristics of individuals. In this study, the uses of the method in the international literature are evaluated, its possible contributions to librarianship research are discussed, and the new opportunities offered by its use in combination with bibliometric methods are examined. The sample

* Kütüphaneci, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, tuorun@gmail.com (<https://orcid.org/0000-0002-6581-6575>).

consists of 1,878 publications retrieved from the Web of Science Core Collection database on April 12, 2026, using the search terms “prosopography”, “prosopographical”, “collective biography”, and “group biography”. The data were analyzed using VOSviewer software (v.1.6.20). Co-authorship, citation, institution, country, source, term co-occurrence, and bibliographic coupling analyses were conducted. The findings indicate that the prosopography literature is predominantly concentrated in the field of history, while only a limited number of studies exist in the field of librarianship. Author and institution analyses reveal that the literature has been largely shaped by Europe-centered academic circles. In the term analysis, the concepts of woman, century, institution, and memory come to the fore, while bibliographic coupling analysis shows that certain pioneering studies occupy central positions. As a result, the study concludes that prosopography offers an important methodological contribution to analyzing librarians’ professional identities and historical roles, and that, when used together with bibliometric tools, it provides new research opportunities for the field.

Keywords: *Prosopography, librarians, professional history, professional identity, bibliometrics, digital methods.*

Extended Summary

This study examines the applicability and potential contributions of the prosopographical method, which has a long-standing tradition in the social sciences, to the field of library and information science. Prosopography is a research approach that analyzes the collective biographical characteristics of a defined group of individuals and makes the social, professional, and institutional structures in which they are situated more visible. The method has been widely used in disciplines such as history, political science, and sociology, particularly for identifying collective patterns that cannot be fully understood through individual biographies alone. However, its use in library and information science remains relatively limited, which suggests that prosopography may offer a still underdeveloped methodological perspective for this field.

In order to identify the main usage patterns of prosopography in the international literature, this study employed bibliometric analysis methods. The dataset consists of 1,878 publications retrieved from the Web of Science Core Collection database on April 12, 2026. The search was conducted using the terms “prosopography,” “prosopographical,” “collective biography,” and “group biography.” These terms were selected to capture the prosopographical literature within a broad conceptual scope. The data were analyzed using VOSviewer software (v.1.6.20). Within the scope of the analysis, several bibliometric techniques were applied, including co-authorship, citation, institutional and country analysis, source analysis, term co-occurrence, and bibliographic coupling. The findings were interpreted through network maps and overlay visualizations.

The results show that the prosopography literature is predominantly concentrated in the field of history. In contrast, studies that directly employ a prosopographical approach in library and information science appear to be limited. This finding points to a methodological gap in the systematic examination of professional histories, institutional roles, and collective career patterns in the field. Author and institutional analyses indicate that the prosopography literature has gained considerable visibility within European-centered academic contexts. In particular, universities in Australia, the United Kingdom, and several European countries appear among the prominent institutions in the dataset. Country-level analyses also show that the United States and the United Kingdom occupy visible and central positions in the literature.

Term co-occurrence analysis indicates that concepts such as “woman,” “century,” “institution,” and “memory” are among the most prominent themes in prosopographical studies. These findings suggest that the method is closely associated with historical processes, gender

studies, institutional analysis, and memory-related research. Bibliographic coupling analysis also shows that certain seminal works and authors hold central positions within the literature. In this context, studies such as Stone (1971) and Davies (2004), together with more recent contributions, function as important reference points for the development and interpretation of prosopographical research.

One of the main contributions of this study is that it discusses how the prosopographical method can be adapted to library and information science research. Prosopography provides a useful analytical framework for examining librarians' professional identities, career trajectories, institutional affiliations, and historical roles. Variables such as educational background, institutional experience, professional mobility, and intellectual contributions can be evaluated more systematically through a prosopographical perspective. In this way, professional history can be studied not only through institutional developments, but also through the collective experiences and shared characteristics of individuals.

The integration of prosopography with bibliometric methods may further strengthen its analytical capacity. Bibliometric tools make it possible to examine large datasets, identify patterns in the literature, and visualize relational structures. In this regard, the combination of prosopography and bibliometrics offers new methodological possibilities for library and information science research. Digital humanities approaches also support this process by enabling prosopographical analyses to be carried out on larger datasets and by making complex relationships between individuals, institutions, themes, and publications more visible.

In conclusion, this study provides a bibliometric overview of the international prosopography literature and discusses the methodological possibilities that prosopography may offer for library and information science. However, the findings should be interpreted within the limits of the study, as the dataset is limited to publications indexed in the Web of Science Core Collection. Therefore, the results reflect the bibliometric visibility of prosopography within this database rather than the entire body of prosopographical literature. In this respect, prosopography may contribute to research on the professional history of librarianship, especially in studies focusing on librarians' collective identities, institutional positions, and historical roles.

Giriş

Kütüphanecilik, salt bilgiye erişim sağlayan teknik bir alan olarak görülmesinin ötesinde; tarihsel, toplumsal ve kültürel bağlamlarda şekillenen, meslekî kimlikler üreten ve toplumsal roller üstlenen bir disiplindir. Bu nedenle, mesleğin tarihsel gelişim sürecini, dönüşümünü ve profesyonel hafızasını anlamak için birey odaklı araştırma yöntemlerine duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda, XIX. yüzyılın son çeyreğinde tarih yazımında benimsenen prosopografik yaklaşım, başlangıçta Antik ve Orta Çağ araştırmalarıyla sınırlı kalmış; zamanla farklı dönemlere ve disiplinlere uyarlanarak geniş bir uygulama sahası edinmiştir (Köse, 2023, s. 534).

Prosopografi, belirli bir grup ya da topluluğun kolektif biyografilerinin tanımlanmış bir dönem boyunca sistematik biçimde incelenmesine olanak tanıyan analitik bir yöntemdir. “Prosopografi” terimi, Yunanca *prosôpôn* (yüz, bakılan şey) ve *graphia* (betimleme) sözcüklerinden türetilmiştir. İlk anlamıyla “bir kişinin yüz özelliklerinin betimlenmesi”, ikinci anlamıyla ise “varlıkların bireysel dış özelliklerinin tasviri”ni ifade eder. Bu etimolojik köken, kavramın başlangıçta bireysel dışsal özelliklerin betimlenmesine işaret ettiğini, ancak zamanla tarih yazımında kolektif biyografilerin sistematik incelemesini tanımlayan metodolojik bir terim olarak kullanılmaya başladığını göstermektedir (Verboven vd., 2007, s. 36-37; Eck, 2010; aktaran Köse, 2023, s. 426). Edhem Eldem, prosopografiyi “genellikle meslek veya konum itibarıyla tutarlı bir şekilde tanımlanabilen kişilerden oluşan bir grubun biyografilerinin incelenmesi” olarak tanımlamaktadır (Eldem, 2009, s. 45). Bu yönüyle prosopografi; aynı mesleği icra edenler, belirli bir unvana sahip olanlar, tek bir kurumla ilişkili olanlar ya da aynı tarihsel dönemde yaşayan

kişiler gibi ortak nitelikler etrafında bir araya gelen grupların topluca analiz edilmesini mümkün kılmaktadır.

Literatürde prosopografinin bir yöntem mi, bir yaklaşım mı yoksa sadece bir araştırma süreci mi olduğu tartışmalıdır. Bazı araştırmacılar prosopografiyi, bireylerin davranış ve hedefleriyle ilgili birincil kaynaklardan elde edilen verilerden hareketle genel olguları anlamaya çalışan “tümevarımsal bir yöntem” olarak nitelendirmektedir. Buna karşılık Veyne, prosopografinin hiçbir zaman yöntem olmadığını, esasen bir yorum süreci olduğunu ileri sürmüştür. Benzer şekilde, Verboven ve arkadaşları da prosopografiyi “kendine özgü bir yöntemden ziyade bir araştırma yaklaşımı” olarak tanımlamakta; biyografik verilerin sistematik biçimde derlenmesini ve bu yolla tarihsel bağlantılar ile örüntülerin ortaya çıkarılmasını sağlayan bir sistem olarak görmektedirler (aktaran Köse, 2023, s. 428-429).

Aladağ (2025, s. 321) aktardığına göre, Bourdieu'nün prosopografi yaklaşımı, tekil bireylerin aksine, aynı “alan” ve “habitus” içinde yer alan grupların kolektif yaşam öyküsünü ele alır. Bu yöntem, bir grup içindeki bireylerin sosyal kökenleri, eğitimleri, kariyer yolları, “alan” içindeki konumları, bakış açıları ve sahip oldukları sembolik sermaye gibi geniş kapsamlı verilerin toplanmasını gerektirir. Prosopografinin asıl hedefi, bireysel hikayelerden ziyade, ait olunan “alanın” tarihini ve yapısal özelliklerini ortaya çıkarmaktır.

Bununla birlikte, kütüphanecilik araştırmaları bağlamında prosopografinin yöntem olarak değerlendirilmesi daha isabetli görünmektedir. Çünkü kütüphanecilik tarihi çoğunlukla kurumlar, politikalar ve mevzuatlar üzerinden incelenmiş; birey temelli analizler ikincil planda kalmıştır. Prosopografi ise, bu boşluğu doldurarak kütüphanecilerin eğitim geçmişleri, meslekî hareketlilikleri, kurumsal aidiyetleri, sosyal ağları ve toplumsal rolleri hakkında sistematik veri toplanmasına, bu verilerin belirli adımlar izlenerek analiz edilmesine ve tekrarlanabilir sonuçlara ulaşılmasına imkân tanımaktadır. Dolayısıyla, belirli bir örneklem grubunun verilerinin toplanması, düzenlenmesi, kategorize edilmesi ve istatistiksel/tematik analizlerle değerlendirilmesi süreçleri dikkate alındığında, prosopografinin kütüphanecilik alanında yalnızca bir “yaklaşım” değil; özgün ve uygulanabilir bir araştırma yöntemi olduğu ileri sürülebilir. Bu doğrultuda prosopografi kavramı çalışmada bir yöntem olarak değerlendirilecektir.

Prosopografi yönteminin en önemli katkısı, bireyleri yalnızca tekil biyografiler üzerinden değil, kolektif yapılar, sosyal ilişkiler ve kurumsal bağlamlar çerçevesinde anlamaya imkân tanınmasıdır. Böylelikle bir grubun toplumsal rolleri, meslekî örüntüleri, etkileşim ağları ve tarihsel katkıları sistematik biçimde ortaya konabilir. Nitekim Lewis Pyenson'ın *Who the Guys Were: Prosopography in the History of Science* başlıklı çalışması, prosopografinin bilim tarihindeki uygulamalarına dair dikkat çekici bir örnektir. Pyenson, bu yöntemin bilim insanlarının kariyer yollarını, sosyal ağlarını ve entelektüel etkileşimlerini analiz etmede nasıl kullanılabileceğini ayrıntılı biçimde tartışmaktadır (Pyenson, 1977).

Tarih, siyaset bilimi ve sosyoloji gibi alanlarda uzun süredir kullanılan bu yöntem, belirli meslek gruplarının kimliklerini, ortak deneyimlerini, aidiyet ilişkilerini ve toplumsal rollerini çözümlemek için güçlü bir araç sunmaktadır. Bireysel biyografilerin ötesine geçerek toplulukların, meslek gruplarının ve entelektüel ağların kolektif özelliklerini ortaya koyan bu yöntem, kütüphanecilik mesleğinin hafızasını, toplumsal rollerini ve meslekî kimlik inşalarını anlamak açısından da önemli bir araştırma perspektifi sağlamaktadır.

Uluslararası literatürde siyasiler, akademik topluluklar, bilim insanları, askerî personel ve dinî liderler üzerine pek çok prosopografik çalışma yapılmış olmasına karşın, kütüphanecilik alanında bu yöntemin sistematik biçimde uygulandığı araştırmalar oldukça sınırlıdır. Türkiye bağlamında ise kütüphanecilik tarihi daha çok kurumlar, politikalar ve mevzuatlar üzerinden ele alınmış; birey temelli ve kolektif biyografi odaklı incelemelerin azlığı dikkat çekmiştir.

Bu nedenle, ulusal ve uluslararası literatürdeki disiplinler arası uygulamaların gözden geçirilmesi, prosopografinin kapsamı ve potansiyelini kütüphanecilik araştırmaları açısından

tartışmaya açmak bakımından önem taşımaktadır. Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde, yöntemin farklı alanlardaki kullanım biçimlerini ve konu çeşitliliğini ortaya koyan örnekler değerlendirilecektir.

1. Literatür Değerlendirmesi

Prosopografi, yalnızca kavramsal düzeyde tartışılan bir olgu değil, aynı zamanda farklı disiplinlerde araştırma yöntemi olarak uygulanmış bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Literatürde yer alan örnekler, belirli bir dönemde veya bağlamda aynı sosyal, meslekî ya da kurumsal alan içinde bulunan bireylerin kolektif biyografilerinin sistematik biçimde incelenmesine odaklanmaktadır. Bu uygulamalar, yöntemin bireysel biyografilerin ötesine geçerek toplulukların ortak özelliklerini, farklılıklarını ve tarihsel süreçlere katkılarını görünür kılma potansiyelini ortaya koymaktadır. Son yıllarda Türkiye’de özellikle tarih alanında prosopografi yöntemini kullanan çok sayıda çalışma hazırlanmıştır. Roma Principatus Dönemi Bithynia eyaleti valileri (Doğancı, 2007), yabancı uzmanlar (Yıldırım, 2012), Robert Kolej öğrencileri (Gürtunca, 2017), 1908–1922 ve 1940–1970 arasında yurt dışına gönderilen öğrenciler (Ayhan, 2021), I. Meşrutiyet dönemi mebusları (Çakır, 2023), Osmanlı diplomatları (Bektaş, 2023), gibi farklı gruplara odaklanan bu çalışmalar, prosopografinin tarih yazımındaki uygulanabilirliğini göstermektedir. Bunun yanında, işçi kadınların hayat hikâyelerini feminist bir perspektifle kolektif bir kurgu içinde ele alan Nalan Mumcu’nun tezi (Mumcu, 2024) de yöntemin tarih dışındaki sosyal bilim alanlarına uyarlanabileceğini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda Kâmil Doğancı’nın *Roma Principatus Dönemi (MÖ 27–MS 284) Bithynia eyaleti valileri: Prosopografik bir inceleme* başlıklı doktora tezi (2007), Roma İmparatorluğu’nun Bithynia eyaletinde görev yapmış valileri prosopografik açıdan incelemektedir. Çalışmada valilerin kimlik bilgileri, kökenleri, hangi yüzyılda yaşadıkları, daha önce üstlendikleri görevler ve bu görevlerin nitelikleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Özellikle cursus honorum verileri yazıtlar aracılığıyla desteklenmiş, valilerin kariyer basamakları sistematik biçimde ortaya konmuştur. Bu bağlamda prosopografi yöntemi sayesinde, bireysel biyografilerden çok, bir grup olarak eyalet valilerinin ortak özellikleri, görev dağılımları ve eyaletteki faaliyetleri kolektif bir bütünlük içinde değerlendirilmiştir (Doğancı, 2007, s. 17).

Seyfi Yıldırım’ın *Cumhuriyet Döneminde Türk-Macar İlişkileri Çerçevesinde İstihdam Edilen Macar Uzmanlar* başlıklı makalesi (2012), Cumhuriyet döneminde Türkiye’de görev yapan Macar uzmanların kolektif biyografilerini ortaya koyan bir prosopografik çalışma örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmada Cumhuriyet Arşivi Muamelat Fonu ve Bakanlar Kurulu Kararları Fonu’nda yer alan belgeler temel kaynak olarak kullanılmış, elde edilen veriler bir Access veri tabanına aktarılmış ve bu veriler üzerinden uzmanların adları, unvanları, çalıştıkları kurumlar ve katkıları sistematik biçimde analiz edilmiştir. Böylece prosopografi yöntemi aracılığıyla aynı tarihsel bağlamda görev yapan uzmanların ortak ve farklı özellikleri, meslekî katkıları ve kurumsal işlevleri karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmiştir (Yıldırım, 2012, s. 126).

Elif Evrim Şencan Gürtunca’nın *Robert Kolej’de öğrenim gören Türk öğrenciler üzerine prosopografik bir çalışma (1863–1971)* başlıklı doktora tezi (2017), Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde Robert Kolej’de eğitim gören Türk öğrencilerin topluca incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmada öğrenci dosyaları ve mezun kayıtlarından derlenen belgeler, özel olarak geliştirilen PROSOPO adlı veri tabanına aktarılmış ve 5.120 öğrenciye ait 52.310 belge sistematik olarak değerlendirilmiştir. Prosopografi yöntemiyle yürütülen bu analiz, Kolej’i bir bütün olarak “sistem yaklaşımı” içinde ele almış; öğrenciler girdi, eğitim süreci işlem, mezunlar çıktı ve mezun yakınları geribildirim olarak modellenmiştir.

İsmail Ayhan’ın *Eğitim amacıyla yurt dışına gönderilen öğrenciler (1908-1922): Prosopografik bir çalışma örneği* başlıklı doktora tezi (Hacettepe Üniversitesi, 2021), Osmanlı Devleti’nin son döneminde Batı’ya gönderilen öğrencilerin eğitim hareketliliğini prosopografik yöntemle incelemektedir. Çalışmada lisans ve lisansüstü eğitim, askerî ve meslekî ihtisas, staj ve

çiraklık gibi farklı kategorilerde yurt dışına gönderilen öğrencilerin sosyal kökenleri, eğitim süreçleri, ailevi durumları ve yurda döndükten sonraki istihdam koşulları sistematik olarak ele alınmıştır. Böylece bireysel hikâyelerden ziyade, bir bütün olarak II. Meşrutiyet döneminde yurt dışı eğitim politikalarının toplumsal ve meslekî etkileri görünür kılınmıştır (Ayhan, 2021, s. 5).

Sinan Çakır'ın *I. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Mebuslarıyla İlgili Prosopografik Bir İnceleme* başlıklı doktora tezi (2023), Osmanlı siyasi tarihine prosopografik yöntemle yaklaşan önemli bir çalışmadır. Tezin ana konusunu I. Meşrutiyet devri mebusları oluşturmaktadır. Çakır, bireysel biyografileri büyük ölçüde izlenemeyen bu grubu, prosopografik bir yaklaşımla ortak özellikleri üzerinden ele almış ve böylelikle kolektif bir analiz gerçekleştirmiştir. Çalışmada, dönemde yapılan iki seçim, bu seçimler sonucunda oluşan iki meclis, meclislerin faaliyetleri ve kapatılmaları mebuslar ekseninde değerlendirilmiş; bu yolla literatürde genellikle II. Meşrutiyet bağlamında ele alınan Osmanlı'nın ilk meşrutiyet tecrübesine, dönemin aktörleri olan mebuslar üzerinden yeni bir katkı sunulmuştur. Ancak tezde prosopografik yöntemin kavramsal çerçevesine ilişkin ayrıntılı bir tartışma yer almamış, yöntem daha çok uygulama düzeyinde kullanılmıştır.

Nalan Mumcu'nun *“Sessiz ve Olaysız” Hayatlar: İşçi Kadınların Hayat Hikâyelerine Dair Feminist Bir Prosopografi* başlıklı doktora tezi (2024), prosopografi yönteminin farklı bir araştırma alanına feminist bir bakış açısıyla uyarlanmış özgün bir örneğini sunmaktadır. Çalışmada Çerkezköy'de yaşayan ve çoğunluğu tekstil işçisi olan 24 kadın işçinin hayat hikâyeleri, bireysel anlatılardan hareketle kolektif bir bütünün parçaları olarak kurgulanmıştır. Mumcu, kadınların çocukluklarından emeklilik dönemlerine kadar uzanan deneyimlerini, kadınlık ve işçilik pratikleri etrafında değerlendirerek bu anlatıları “tek bir gerçeğin peşinde olmayan” bir prosopografik çerçevede bir araya getirmiştir. Bu yaklaşım, prosopografinin yalnızca siyasi, askerî ya da entelektüel elitler üzerine değil, aynı zamanda gündelik hayatın ve emek süreçlerinin aktörleri üzerine de uygulanabileceğini göstermesi bakımından önemlidir.

Ayda Bektaş'ın *On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı diplomatlarının prosopografik analizi* başlıklı doktora tezi Osmanlı diplomasi tarihine prosopografik yöntemle yaklaşmaktadır. Çalışmada sicill-i ahval defterleri temel alınarak diplomatların sosyal kökenleri, eğitimleri, kariyerleri ve ekonomik durumları kolektif bir perspektiften incelenmiştir. Böylece bireysel biyografilerin ötesine geçilerek Osmanlı Hariciyesinin yapısı ve dönüşümü bütüncül bir şekilde ortaya konmuştur (Bektaş, 2023, s. 10).

Tez çalışmaları dışında, prosopografinin farklı alanlara uygulanışını gösteren dikkat çekici eserler de bulunmaktadır. Onur Öner'in İstanbul'un Müzik Okulları: II. Meşrutiyet ve Şehrin Müzik Hayatındaki Değişimler adlı eseri (2022), dönemin müzik okullarını ele almakta ve müzisyen biyografilerini sicill-i ahval belgeleri üzerinden incelemektedir. Abdülhamit Kırmızı'nın Otur Baştan Yaz Beni (2019) ve II. Abdülhamid'in Hristiyan Memurları (2017) başlıklı eserleri, Osmanlı bürokrasisinde prosopografik yaklaşımın uygulanışına örnek teşkil etmektedir. Emre Erol ve arkadaşlarının 2019 tarihli “Visualizing a Prosopographical Study of the Young Turk Elites” adlı makalesi, yöntemin veri madenciliği, ağ analizi ve mekânsal haritalama gibi dijital araçlarla nasıl görselleştirilebileceğini göstermektedir. Elyasa Koytak'ın Mesleğin Dönüşümü: Hekimler ve Avukatlar (2022) adlı eseri ise, meslek gruplarının dönüşümünü prosopografik perspektifle ele alarak disiplinler arası tartışmalara katkı sunmaktadır.

Kütüphanecilik alanında yapılan araştırmalar ise daha çok farklı yöntemsel yaklaşımlar üzerinden şekillenmiştir. Özellikle biyografik incelemeler, meslek tarihine odaklanan çalışmalar, bibliyometrik analizler ve kurum temelli araştırmalar literatürde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmalar, mesleğin gelişimini, kurumların dönüşümünü ve bireylerin katkılarını ortaya koymakla birlikte, yöntemsel açıdan sınırlı kalmakta ve çoğunlukla bireysel biyografi ya da kurumsal tarih ekseninde yoğunlaşmaktadır. Mevcut alan yazında prosopografiyi esas alan bir çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle, Türk kütüphaneciliği üzerine yapılmış araştırmaları gözden geçirmek, konunun tarihsel arka planını ortaya koymak ve mevcut birikim üzerinden

yöntemsel olarak yeni bir bakış açısı sunmak açısından önemlidir. Örneğin, Türk Kütüphaneciliği dergisinde (önceden Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni olarak yayımlanan TKDB) “Kütüphaneciliğimize Kanat Gerenler” başlığı altında yer alan “Türk Kütüphaneciliğine Hizmet Edenler” ve “Türk Kütüphaneciliğine Hizmet Eden Yabancı Mütahassıslar/Uzmanlar” dizileri, 20. yüzyılda süreli yayınlarda yayımlanan ve belirli bir meslek grubuna odaklanan, genellikle alan dışında pek bilinmeyen biyografik serilerden biridir. Ayrıca, Türk Kütüphaneciler Derneği’nin kuruluşunun 50. yılı vesilesiyle düzenlenen uluslararası sempozyumda yayımlanan Stefan Jackl’ın makalesinde, “Türk Biyografi Arşivi’nde yaklaşık 65.000 kişi hakkında 100.000 biyografik tanıtım bulunmaktadır. Çağdaş ve Türkçe kim kimdir kaynaklarının bütün baskılarında yer alan biyografik tanıtımların tümü bu kaynaklarda yer almaktadır (Bayram & Bayter, 1998). Bu örnekler, Türkiye’de kütüphanecilik alanında birey temelli biyografik birikimin varlığını gösterse de bu verilerin henüz sistematik bir prosopografik çerçevede değerlendirilmediğini ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, alan yazında kütüphanecilik mesleğiyle ilgili bireysel biyografi çalışmalarına da rastlanmaktadır. Muzaffer Gökman’ın anıları, eleştirileri ve gözlemlerini bir araya getiren *Kitaplar Arasında 44 Yıl* adlı eser, yazarın kütüphaneci olma sürecini, görev yaptığı kurumları ve dönemin kütüphane politikalarını aktarmakta; aynı zamanda İstanbul kütüphanelerinin yaklaşık yarım yüzyıllık tarihine panoramik bir bakış sunmaktadır (Kırık & Gökman, 1977). Kütüphanecilik mesleğine önemli katkılar sağlamış Müjgan Cunbur anısına hazırlanan *Müjgan Cunbur Armağanı* ise hem Cunbur hakkında kaleme alınan yazıları hem de Türk dili ve tarihi üzerine bilimsel çalışmaları içermektedir (Gülensoy, 2010). Cumhuriyet döneminde Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi’nde yönetici olarak görev yapan Mihin Lûgal’in yaşam öyküsünü konu edinen *Yaşamın Öğrettikleri* de (Şan, 2022) mesleğe dair bireysel bir tanıklık sunmaktadır. Ancak bu çalışmalar, prosopografiden farklı olarak, bireysel anlatılara dayalı olup mesleğin bütünü ve kütüphaneciler arasındaki ilişkiler ağını ortaya koymamaktadır.

Bunların ötesinde YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yapılan araştırmada kütüphanecilik alanında grup biyografisine benzer bir çalışmanın yapılmadığı anlaşılmıştır. Yök Ulusal Tez Merkezi’nin detaylı arama kısmında anahtar kelime “biyografi” ve ana bilim dalı sekmesi “arşivcilik”, “kütüphanecilik” ve “bilgi ve belge yönetimi” alanı seçilerek arama yapıldığında karşımıza sadece 3 tez çıkmıştır. Birincisi, Hümeysra Zerdecî’nin hazırladığı “Osmanlı Ulema Biyografilerinin Arşiv Kaynakları” adlı yüksek lisans tezidir (Zerdecî, 1998). Bu tez, Şer’iyye Sicilleri Arşivi’nde halen mevcut ulema sicil dosyaları üzerinde yapılan bir katalog çalışmasıdır. İkincisi ise, Osman Özen tarafından hazırlanan “Artin Asaduryan’ın Hayatı ve Basın Faaliyetleri (1853-?)” adlı yüksek lisans tezidir (Özen, 2017). Bu tez, Artin Asaduryan’ın Osmanlı matbaacılığının bilinmeyen dönemi olarak nitelendirilen 19. yy. sonu ve 20. yy. başındaki dönem içerisinde faaliyette bulunan en aktif yayıncının biyografisi ele alınmıştır. Üçüncü tez, Sinan Sümbül’ün hazırladığı “Yazma Eserlerin Kataloglanmasında Kullanılan Türkçe Biyografya Kaynaklarının Müellif Adlarının Doğru Tespiti Bakımından Karşılaştırmalı Analizi” adlı doktora tez çalışmasıdır (Sümbül, 2016). Bu çalışmanın amacı, biyografik kaynaklar üzerinde analiz çalışması yaparak yazma eserlerde yaşanan müellif adı karmaşasının önüne geçmektir.

Prosopografi yöntemi, farklı meslek gruplarının toplumsal kökenlerini, meslekî ağ yapılarını ve kariyer dinamiklerini anlamak amacıyla geniş bir biçimde uygulanmaktadır. Buna karşın, kütüphanecilik alanında —özellikle Türkiye bağlamında— bu yöntemi esas alan sistematik çalışmalara rastlanmamaktadır. Bu durum, prosopografinin Türkiye’de kütüphanecilik araştırmalarında henüz sistematik olarak kullanılmadığını ve alanda önemli bir literatür boşluğu bulunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın, söz konusu boşluğun tespiti ve giderilmesine yönelik katkı sunması bakımından özgün bir konumda olduğu değerlendirilmektedir. Kütüphanecilik tarihi, mesleğin kurumsal evrimi kadar, mesleği şekillendiren bireylerin eğitim geçmişleri, kariyer yolları, meslek içi etkileşimleri ve toplumsal rollerinin de bütüncül bir biçimde incelenmesini gerektirmektedir. Prosopografik yöntem, bu tür birey temelli verileri sistematik olarak analiz ederek mesleğin tarihsel sürekliliğini, kırılma

noktalarını ve dönüşüm dinamiklerini görünür kılmaya potansiyeline sahiptir. Dolayısıyla, bu çalışmada kütüphanecilik alanında prosopografik yöntemin uygulanabilirliğini göstermek, yöntemin sunduğu analitik imkânları değerlendirmek ve Türkiye’deki literatür boşluğuna katkı sağlamak amacıyla aşağıda belirtilen yöntemsel çerçeve izlenmiştir.

1.2. Yöntem

Bu çalışmada bibliyometrik analizler için VOSviewer yazılımı kullanılmıştır. Program, farklı görselleştirme seçenekleri aracılığıyla ağ yapılarının ve ilişkilerin çeşitli boyutlarda incelenmesine olanak tanımaktadır. VOSviewer, Leiden Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Merkezi (CWTS) tarafından geliştirilmiş, bilimi haritalama ve görselleştirme amacıyla yaygın olarak kullanılan bir yazılımdır (VOSviewer, 2022). Yazılım, bibliyometrik ağları kurarken atıf ve ortak atıf ilişkilerini temel almakta, ayrıca literatürde öne çıkan terimlerin birlikteliğini kullanarak metin madenciliği yapabilmektedir. Böylelikle ortak yazarlık, atıf tabanlı ve birlikte oluşum ağları oluşturulabilmektedir.

Burkut ve Köseoğlu’nun (2022) belirttiğine göre, “VOSviewer ile Web of Science, Scopus, Dimensions ve Lens gibi veri tabanlarından indirilen verilere dayalı olarak ortak yazarlık ağları, alıntı tabanlı ağlar ve birlikte oluşum ağları oluşturulabilmektedir. Ayrıca, Crossref, Europe PMC ve OpenAlex API’leri üzerinden elde edilen verilerle veya Semantic Scholar, OpenCitations ve WikiData verilerini kullanarak da ağlar oluşturulabilmektedir” (aktaran: Çınar ve Furat, 2024, s. 52).

Bu araştırmada özellikle katman görselleştirme (overlay visualization) yöntemi tercih edilmiştir. Bu görselleştirme, ağ haritasını öğelerin belirli bir ölçüt (örneğin yayın yılı) temelinde renklendirerek hem öğelerin zaman içindeki dağılımını hem de ilişkisel yapıları aynı anda analiz etmeye imkân tanımaktadır. Böylece, yalnızca ağın yapısal özellikleri değil, aynı zamanda dinamik ve kronolojik gelişim süreci de tek bir görselleştirme üzerinden değerlendirilebilmektedir. Ayrıca, ağ görselleştirme yöntemi de benzer biçimde yapısal ilişkileri ortaya koyabilmektedir. Ancak her iki yöntemin birlikte kullanılması görsel açıdan yinelenmeye yol açacağından, çalışmada ağ görselleştirmenin sunduğu bulgular da katman görselleştirme üzerinden aktarılmıştır. Bu tercih hem sunumun görsel sadeliğini korumak hem de elde edilen bulguları tek bir bütüncül harita üzerinden daha anlaşılır kılmak amacıyla yapılmıştır.

Aramalar 12.04.2026 tarihinde web of science veri tabanından “prosopography” OR “prosopographical” OR “collective biography” OR “group biography” anahtar kelimeler üzerinden yapılmıştır. Aramada herhangi bir yıl, belge türü veya dil sınırlaması uygulanmamış; Web of Science Core Collection kapsamında erişilebilen tüm indekslerde yer alan kayıtlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu arama sonucunda toplam 1878 kayda ulaşılmış ve elde edilen kayıtların tamamı bibliyometrik analiz kapsamına dâhil edilmiştir. Çalışmada dâhil etme ölçütü, belirlenen arama terimlerinden en az biriyle Web of Science kayıtlarında eşleşen yayınlar olarak belirlenmiştir. Bu nedenle belge türü, yayın yılı, dil veya disiplin alanı bakımından ayrıca bir dışlama yapılmamıştır. Veri temizleme aşamasında ise kayıtların bibliyografik bütünlüğü kontrol edilmiş; yazar adları, kurum adları, ülke bilgileri ve anahtar kelimelerdeki yazım farklılıkları standartlaştırılmıştır. Aynı kavrama işaret eden farklı anahtar kelime biçimleri analiz tutarlılığını sağlamak amacıyla gözden geçirilmiştir.

Analizler kapsamında şu incelemeler gerçekleştirilmiştir:

- Ortak yazar (co-authorship) analizi
- Yazarların atıf (citation) analizi
- Ülkelerin atıf analizi
- Kurumların atıf analizi
- Kaynakların ağ analizi

- Yayınların bibliyografik eşleşme (bibliographic coupling) analizi
- Yazarların bibliyografik eşleşme analizi
- Anahtar kelimelerin eş-oluşum (co-occurrence) haritası analizi

Araştırma, aşağıdaki sorulara yanıt aramaktadır:

- Prosopografi konusundaki akademik çalışmalar hangi coğrafi bölgelerde yoğunlaşmaktadır?
- Literatürde en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?
- Bu alanda hangi yazarlar ve kurumlar öne çıkmaktadır?
- Hangi ülkeler prosopografi literatüründe daha fazla atıf almıştır?
- Bibliyografik eşleşmeler hangi yazarlar ve metinler arasında yoğunlaşmaktadır?
- Anahtar kelime eş-oluşum haritaları, prosopografi ile ilişkili terimler arasındaki bağlantıları nasıl göstermektedir?

2. Bulgular

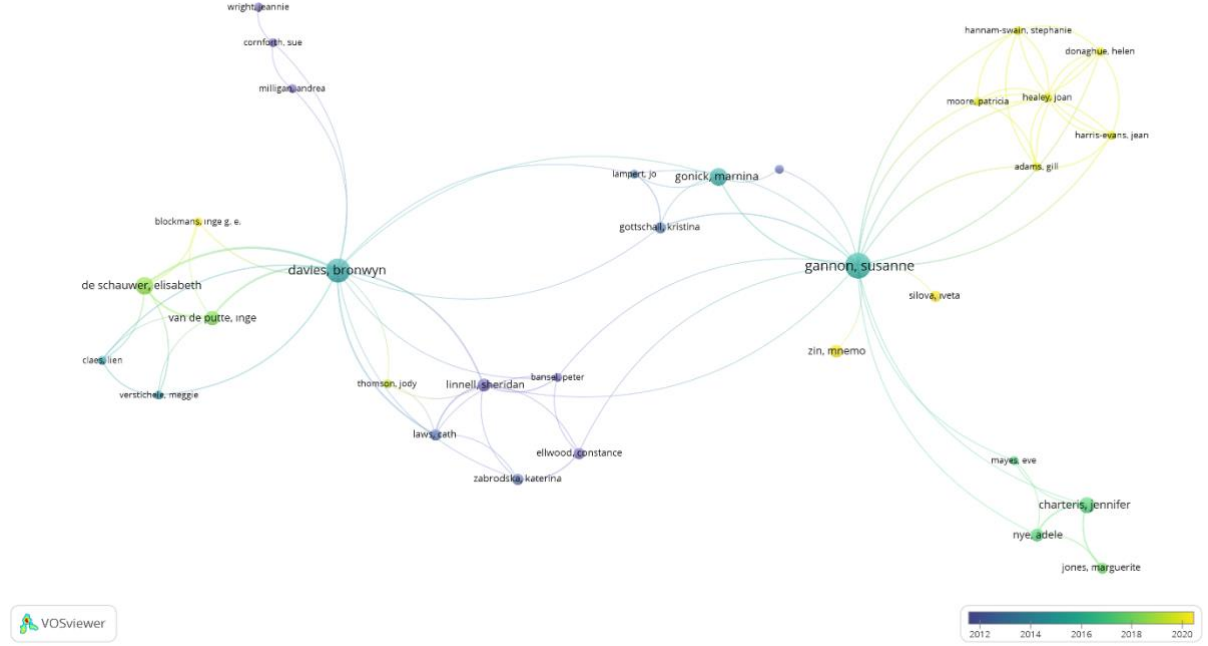
2.1 Ortak Yazar Analizi (Co-authorship of Authors)

Prosopografi literatüründeki iş birliği örüntülerini görmek amacıyla yazar düzeyinde ortak yazarlık analizi yapılmıştır. Analiz sürecinde VOSviewer yazılımı kullanılmış, en az iki yayına ve en az bir atıfa sahip yazarlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu seçim, tek makale yayımlayan ve ağın bütünlüğüne katkısı sınırlı olan yazarların elenmesini sağlamıştır. Böylece yalnızca belirli ölçüde süreklilik ve görünürlük kazanmış araştırmacılar dikkate alınmıştır. Başka bir deyişle, bu yaklaşım hem ağın okunabilirliğini artırmış hem de literatürde sürdürülebilir katkı sunan yazarların daha net görünmesine olanak tanımıştır.

Belirlenen kriterler sonucunda toplam 193 yazar tespit edilmiştir. Ancak bunların önemli bir kısmı ağ içinde herhangi bir bağlantı kurmamıştır. Dolayısıyla yalnızca birbirleriyle doğrudan ya da dolaylı iş birliği yapanlar dikkate alındığında 32 yazar öne çıkmış ve bu yazarlar 6 kümeye ayrılmıştır. Kümeler, yazarların ortak yazarlık bağlarının yoğunluğuna göre otomatik olarak oluşturulmuştur. Her küme kendi içinde daha sık iş birliği yapan alt toplulukları temsil etmektedir. Örneğin, Susanne Gannon ve Davies Bronwyn çevresinde yer alan araştırmacılar, diğer kümelerle de bağlantı kuran bir yapı sergilemektedir.

Bu bulgular, prosopografi alanındaki ortak yazarlık ilişkilerinin birkaç merkezî yazar etrafında kümelendiğini, kümeler arasında ise sınırlı sayıda köprü rolü üstlenen isim bulunduğunu göstermektedir. Özellikle Susanne Gannon 18 makale ile en yüksek yayın sayısına sahip yazar olarak öne çıkmaktadır. 18 makale ile 436 atıf almıştır. Davies Bronwyn ise 16 makale ile 526 atıf alarak bağlantı gücü olarak da en yüksek yazar olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer yazar grupları ise daha çok kendi içlerinde yoğunlaşmış, belirli odaklar etrafında şekillenen küçük topluluklar oluşturmuştur.

Şekil 1. Ortak Yazar Analizi (Co-authorship of Authors)

Şekil 1 prosopografi alanında iş birliği ağının 2012’den itibaren görünür olmaya başladığını ve sonraki yıllarda çeşitlendiğini göstermektedir. Mor ve mavi tonlarla görülen yazarlar (örn. Jeannie Wright, Sue Cornforth, Andrea Milligan) erken dönemde katkı sunarken; yeşil ve sarı tonlarla işaretlenen yazarlar (örn. Gill Adams, Helen Donaghue, Joan Healey) daha yakın dönemde literatüre eklenmiştir. Bu durum, prosopografi çalışmalarında iş birliği yapılarının zamanla genişlediğini, farklı dönemlerde farklı yazar gruplarının öne çıktığını ve alanın kademeli olarak çeşitlendiğini göstermektedir.

2.2 Yazarların Atıf Analizi (Citation of Authors)

Prosopografi literatüründeki etki düzeylerini incelemek amacıyla yazarların atıf ağları analiz edilmiştir. Bu kapsamda, en az iki yayına ve en az bir atıfa sahip yazarlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu eşikler, yalnızca tek makale yayımlayan veya hiç atıf almayan isimleri dışlayarak literatüre sürdürülebilir katkı sunan yazarların öne çıkarılmasını sağlamaktadır.

Analiz sonucunda toplam 193 yazar belirlenmiştir. Elde edilen ağın genel yapısı, prosopografi alanında belirli yazarların hem yüksek atıf sayıları hem de geniş bağlantı ağlarıyla öne çıktığını göstermektedir. Bazı yazarlar çok sayıda çalışma yaparak yüksek görünürlük sağlamıştır. Bazıları ise daha az yayımla fakat güçlü atıf etkisi sayesinde literatürde merkezi bir konum elde etmiştir. Ağın kümeleşme yapısı, farklı araştırma gruplarının veya tematik alt alanların prosopografi literatürüne farklı düzeylerde katkı sunduğunu ortaya koymaktadır.

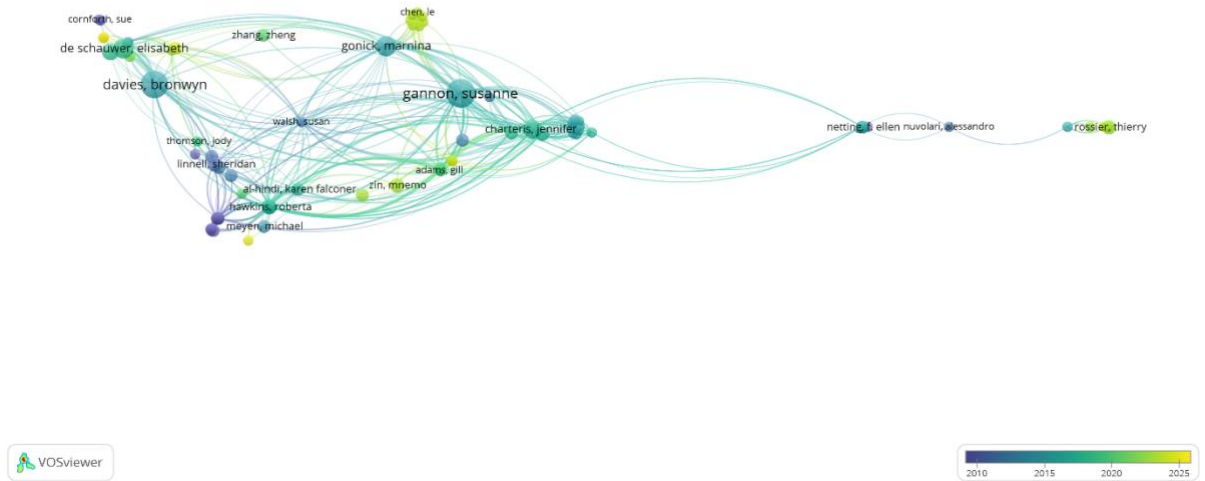
Analiz sırasında yazar adlarının farklı biçimlerde indekslenmesi nedeniyle bazı yazarlar birden fazla düğüm altında görünmüştür. Örneğin “Gannon, Susanne” ve “Gannon S” kayıtları

aynı yazarı temsil etmektedir. Bu tür durumlar düzeltilmediğinde yazarın ağdaki toplam etkisi parçalı biçimde yansımaktadır. Dolayısıyla değerlendirmelerde bu kayıtların birleştirilmiş verileri dikkate alınmıştır.

Bronwyn Davies 526 atıf ile veri setinde en yüksek atıf alan yazar konumundadır. Susanne Gannon ise 436 atıf, 71 bağlantı ve 199 toplam bağlantı gücü ile atıf sayısı bakımından üst sıralarda yer almakta; bağlantı sayısı ve toplam bağlantı gücü açısından ağın en merkezî yazarlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Elisabeth De Schauwer da 115 atıf ve 61 bağlantı ile ağın diğer önemli merkezî aktörleri arasında yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, Roberta Hawkins, Sheridan Linnell ve Jennifer Charteris gibi yazarlar daha çok belirli kümeler içinde etkin olup kendi alt gruplarının gelişimine katkı sunmaktadır. Diğer yandan, Ellen Netting ve Thierry Rossier gibi isimler ağın periferisinde yer almakta, nispeten sınırlı bağlantılarla literatürde daha marjinal bir konumda bulunmaktadır.

Şekil 2. Yazarların Atıf Analizi (Citation of Authors)

Ağ haritasında yazarlar düğümler (node) ile temsil edilmiş; düğümlerin büyüklüğü yazarların aldıkları atıf sayısını, düğümler arasındaki çizgiler (edge) ise yazarlar arasındaki atıf ilişkilerini göstermektedir. Şekil 2’de mavi tonlarda görülen isimler (ör. Davies, De Schauwer) daha erken dönem katkılarını temsil ederken, yeşil ve sarı tonlarda yer alan yazarlar (ör. Rossier, Burke) daha yakın dönemde literatürde öne çıkmıştır. Bu bulgu, prosopografi literatüründe atıf ağının zamanla çeşitlendiğini ve farklı dönemlerde farklı kümelerin etkin hale geldiğini göstermektedir.

2.3 Ülkelerin Atıf Analizi (Citation of Countries)

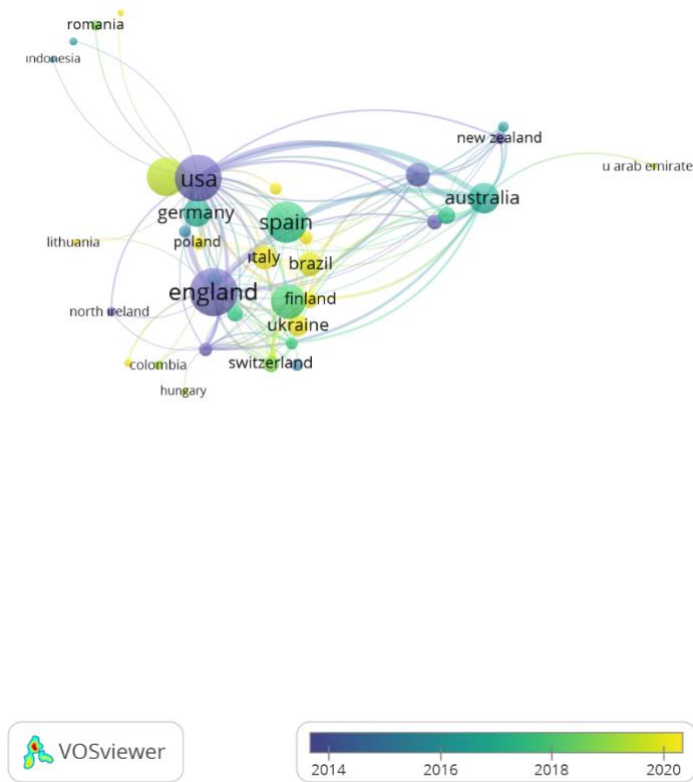
Prosopografi literatüründe ülkelerin katkı düzeylerini incelemek amacıyla analize dâhil edilecek ülkelerin belirlenmesinde en az iki yayına ve en az bir atıfa sahip olma ölçütü esas alınmıştır. Bu eşikler, yalnızca tek yayın üretmiş veya hiç atıf almamış ülkeleri dışlayarak, literatüre sürekli katkı sağlayan ülkelerin görünür kılınmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda, toplam 48 ülke analiz edilmiştir. Ancak yalnızca birbirleriyle bağlantı kuran ülkeler dikkate alındığında, 37 ülke 9 küme (cluster) altında gruplanmıştır. Analiz

sonuçlarına göre Avustralya, İngiltere ve ABD prosopografi literatüründe hem yayın sayısı hem de atıf sayısı bakımından öne çıkmaktadır. Avustralya, 80 yayın ve 1152 atıf ile en yüksek atıf sayısına sahip ülke olup, 182 bağlantı gücü ile uluslararası iş birliklerinde merkezi bir konumda yer almaktadır. ABD, 176 yayın ve 924 atıf ile literatüre geniş kapsamlı katkılar sunmuş, ayrıca 219 toplam bağlantı gücü ile en güçlü iş birliksel etkiye sahip ülke olarak öne çıkmıştır. İngiltere ise 190 yayın ile en fazla üretim gerçekleştiren ülke olup, 946 atıf ve 137 bağlantı gücü ile öne çıkmaktadır. Bunların yanı sıra Kanada (286 atıf, 94 bağlantı gücü) ve İsveç (185 atıf) gibi ülkeler de dikkat çekici katkılar sunmaktadır.

Ağ haritasında Almanya, İspanya, Danimarka, Hollanda, Belçika, Norveç ve Finlandiya gibi ülkeler orta düzeyde atıf etkisine sahip ülkeler olarak görünmektedir. Bu ülkeler, Avrupa merkezli kümeler içinde belirli bir görünürlük kazanmakta ve atıf ilişkileri bakımından ağda ara konumlarda yer almaktadır. Buna karşılık Hindistan (51 atıf) ve İsviçre (54 atıf) gibi ülkeler daha düşük atıf etkisine sahip olup ağın merkezî olmayan bölgelerinde konumlanmaktadır. Bu bulgular, söz konusu ülkelerin prosopografi literatüründeki atıf görünürlüğünün sınırlı kaldığını göstermektedir.

Şekil 3. Ülkelerin Atıf Analizi (Citation of Countries)

Şekil 3 incelendiğinde, ABD ve İngiltere'nin erken dönemden itibaren prosopografi literatüründe baskın aktörler olduğu, Avustralya ve Kanada'nın ise son dönemlerde güçlenen merkezler olarak öne çıktığı görülmektedir. Daha yakın dönemde İtalya ve Rusya gibi ülkelerin de atıf etkilerinin artmaya başladığı gözlemlenmektedir. Bu durum, literatürün coğrafi olarak çeşitlendiğini ve yeni merkezlerin ortaya çıktığını göstermektedir.

Ülkelerin atıf analizi, prosopografi araştırmalarında Anglosakson ülkelerinin (ABD, İngiltere, Avustralya) merkezî konumunu açıkça ortaya koyarken, Avrupa ülkelerinin de bu

alandaki etkin kümeler oluşturduğunu göstermektedir. Zaman boyutlu analiz ise alanın giderek küreselleştiğini ve farklı ülkelerin katkılarının artarak çeşitlendiğini işaret etmektedir.

2.4 Kurumların Atıf Analizi (Citation of Organizations)

Prosopografi alanındaki çalışmalara kurumların katkılarını görmek amacıyla kurumlar arası atıf ilişkileri incelenmiştir. Bu incelemede yalnızca en az iki yayına ve en az bir atıfa sahip kurumlar analize dâhil edilmiştir. Böylece, tek çalışmayla sınırlı kalan veya hiç atıf almayan kurumlar dışarıda bırakılmış, alana sürekli katkı sağlayan kurumlar ön plana çıkarılmıştır.

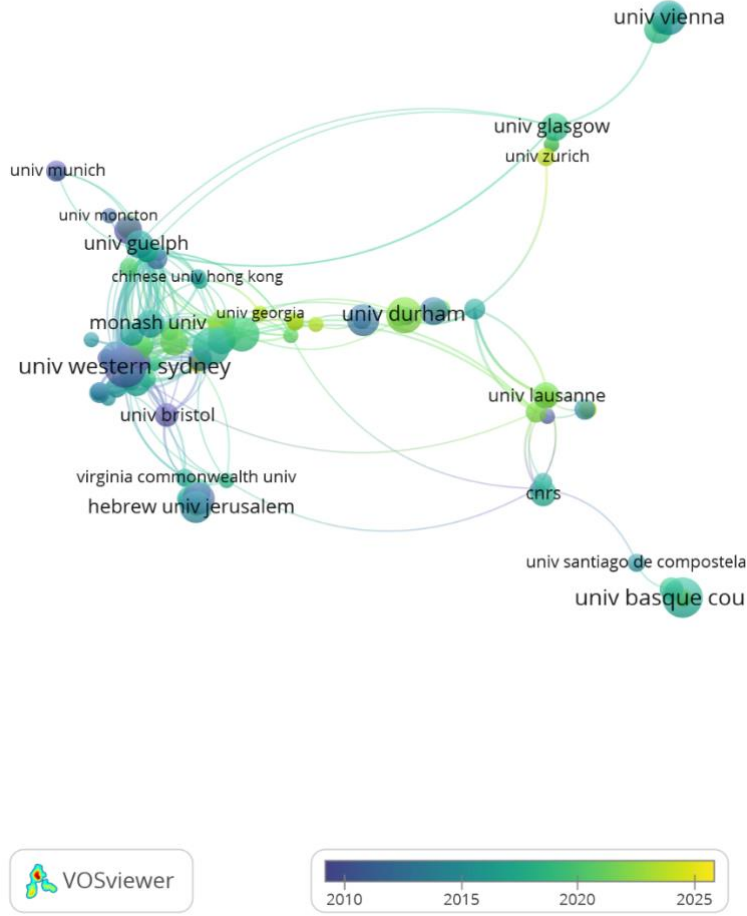
Toplam 1062 kurum arasından 243'ü bu ölçütleri karşılamış, nihai ağ haritasında 98 kurum yer almıştır. Sonuçlar, University of Western Sydney'in 15 yayın, 503 atıf ve 102 toplam bağlantı gücü ile literatürde en etkili kurum olduğunu ortaya koymaktadır.

Bunun yanında, Deakin University (272 atıf, 28 bağlantı gücü) ve University of Melbourne (202 atıf, 61 bağlantı gücü) Avustralya'daki diğer önemli aktörlerdir. Ayrıca University of Newcastle (205 atıf), Norwegian School of Sports Science (153 atıf), University of Ghent (118 atıf) ve University of Guelph (98 atıf) gibi kurumlar da dikkat çekici merkezî konumdadır.

Kurumların atıf analizi incelendiğinde, özellikle Kanada, Belçika ve İskandinav ülkelerinden bazı kurumların Avustralya merkezli üniversitelerle aynı ağ kümeleri içinde görünürlük kazandığı görülmektedir. Bu durum, söz konusu kurumların prosopografi literatüründe atıf temelli ağ yapısı içinde belirli bir konuma sahip olduğunu göstermektedir.

Buna karşılık bazı kurumlar ağın daha çevresel konumlarında yer almakta ve atıf temelli bağlantı güçleri sınırlı kalmaktadır. Örneğin Leeds Metropolitan University 92 atıf ve 3 bağlantı gücü, Norwegian School of Sports Science ise 153 atıf ve 3 bağlantı gücü ile literatüre belirli katkılar sunmakla birlikte, ağın merkezindeki kurumlarla karşılaştırıldığında daha sınırlı bir atıf görünürlüğüne sahiptir.

Şekil 4. Kurumların Atıf Analizi (Citation of Organizations)

Şekil 4 kurumların literatürde hangi dönemde öne çıktığını göstermektedir. Mavi tonlarla görülen kurumlar (örneğin University of Western Sydney) literatüre daha erken katkı yapmıştır. Buna karşın yeşil ve sarı tonlardaki kurumlar son yıllarda daha görünür hale gelmiştir. Bu tablo, prosopografi araştırmalarında ilk dönemde Avustralya merkezli kurumların baskın olduğunu, ancak son yıllarda Avrupa üniversitelerinin giderek öne çıktığını göstermektedir.

Yapılan analiz, Avustralya üniversitelerinin prosopografi literatüründe merkezi bir rol oynadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bununla birlikte Avrupa ve Kuzey Amerika'daki kurumların artan katkıları, bu alanın artık tek merkezli değil, daha geniş bir uluslararası ağ yapısına doğru evrildiğini göstermektedir.

2.5 Kaynakların Atıf Analizi (Network Analysis of Sources)

Prosopografi literatüründe hangi dergilerin daha görünür ve etkili olduğunu anlamak amacıyla kaynakların atıf ağları incelenmiştir. Bu açıdan, en az iki esere ve en az bir atıfa sahip

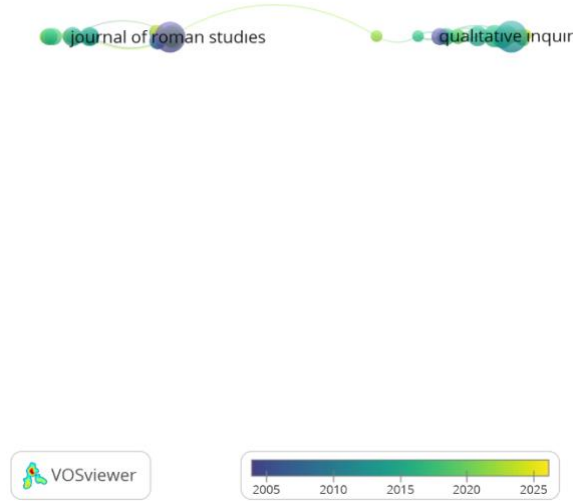
dergiler değerlendirmeye alınmıştır. Böylece yalnızca tek yayın üretmiş veya hiç atıf almamış dergiler dışlanmış, alana düzenli katkı sunan yayın organları öne çıkarılmıştır.

Analiz sonucunda 204 dergi bu eşikleri karşılamış ve ağda düğüm (node) olarak yer almıştır. Analiz bulguları, Qualitative Inquiry dergisinin 14 yayın, 268 atıf ve 27 bağlantı gücü ile literatürde öne çıktığını göstermektedir. Bu dergi, yalnızca yüksek atıf sayısı ile değil, aynı zamanda ağ içindeki bağlantılarıyla da dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra International Journal of Qualitative Studies in Education (7 yayın, 129 atıf, 24 bağlantı gücü) ve Business History (8 yayın, 88 atıf, 20 bağlantı gücü) prosopografi alanındaki önemli dergiler arasında yer almaktadır.

Diğer öne çıkan kaynaklar arasında Historia Zeitschhrift für Alte Geschichte (19 yayın, 84 atıf, 15 bağlantı gücü), Gender and Education (6 yayın, 74 atıf, 13 bağlantı gücü) bulunmaktadır. Bu dergiler, farklı disiplinler üzerinden literatüre katkı sunarak ağın çeşitli alt kümelerinde konumlanmaktadır.

Bazı dergiler ise sınırlı bağlantılarla ağın daha kenarında (periferisinde) yer almaktadır. Örneğin, Journal of African History (60 atıf) ve American Journal of Archaeology (45 atıf) belirli katkılar sunmalarına rağmen, ağın merkezindeki dergilerle güçlü bağlar kurmamıştır.

Şekil 5. Kaynakların Atıf Analizi (Citation of Sources)

Şekil 5 dergilerin etkilerinin zaman içerisindeki dağılımını göstermektedir. Mavi tonlarda görülen dergiler (ör. Journal of Roman Studies, Digital Scholarship in the Humanities) daha erken dönem katkılarını temsil ederken, yeşil ve sarı tonlarda öne çıkan dergiler (ör. Qualitative Inquiry, Gender and Education) son yıllarda prosopografi araştırmalarında daha belirgin hale gelmiştir. Bu durum, alanın giderek daha çeşitlenen yayın organları üzerinden tartışıldığını ortaya koymaktadır.

Kaynakların atıf analizi, özellikle Qualitative Inquiry ve International Journal of Qualitative Studies in Education gibi dergilerin prosopografi literatüründe merkezî bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bunun yanında, farklı disiplinlerden gelen dergilerin de (örneğin Business History veya Gender and Education) katkıları sayesinde alanın disiplinler arası bir yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır.

2.6 Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Documents)

Bu çalışmada, prosopografi literatüründeki önemli yayınlar arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla metinlerin bibliyografik eşleşme analizi yapılmıştır. Bibliyografik eşleşme, iki farklı çalışmanın aynı kaynaklara atıf yapması durumunu ifade etmekte ve literatürde hangi eserlerin ortak referans noktaları oluşturduğunu göstermektedir.

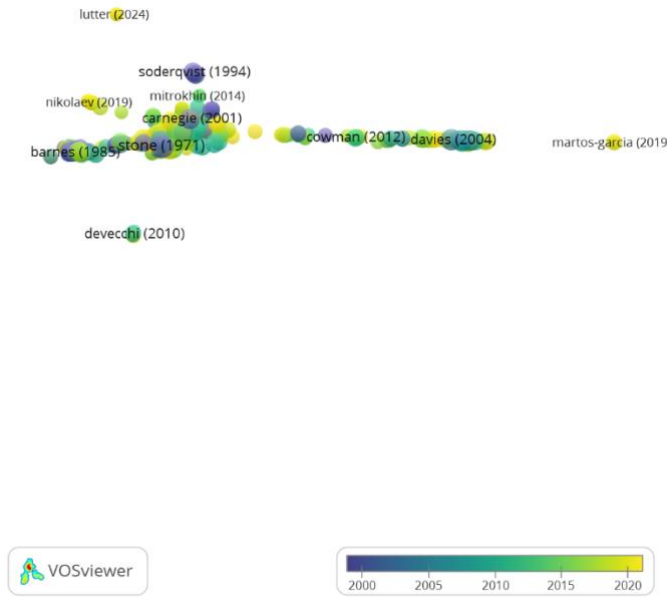
Analizde ölçüt olarak en az bir atıf almış olmak şartı belirlenmiş, bu doğrultuda 1878 yayın arasından 787'si eşik değerini karşılamıştır. Bu 787 yayın arasındaki bağlantıların incelenmesi sonucunda 23 küme ve 512 bağlantılı yayın belirlenmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, prosopografi literatüründe yüksek bibliyografik eşleşme gücüne sahip bazı yayınlar öne çıkmaktadır. Örneğin:

- Stone (1971), 296 atıf ve 25 bağlantı gücü ile literatürde köklü bir referans noktası olmuştur.
- Davies (2004), 114 atıf ve 92 bağlantı gücü ile özellikle son dönem çalışmalarında merkezî bir konumda yer almaktadır.
- Carnegie (2001) ve Davies (2005) ise sırasıyla 86 ve 74 atıf alarak, alanın gelişiminde etkili yayınlar olarak öne çıkmıştır.

Daha yeni çalışmalar arasında Flintoff (2019) (61 atıf, 87 bağlantı gücü), Davies (2013a) (49 atıf, 155 bağlantı gücü) ve Hartung (2017) (31 atıf, 159 bağlantı gücü) dikkat çekmektedir. Bu durum, klasik çalışmaların yanı sıra yeni araştırmaların da güçlü biçimde literatüre eklemlendiğini göstermektedir.

Şekil 6. Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Documents)

Şekil 6 literatürde oldukça çeşitli ve tematik olarak ayrışan çalışma alanları olduğunu göstermektedir. Stone (1971) etrafında kümelenen erken dönem klasik çalışmalar, metodolojik ve tarihsel bir çerçeve oluştururken; Davies (2004) ve devam eden çalışmaları, daha güncel ve eleştirel yönelimleri temsil etmektedir.

- Mavi tonlarda görülen erken dönem yayınlar (ör. Stone, 1971; Geiger, 1996) literatürün temelini oluşturmuştur.
- Yeşil ve sarı tonlarda görülen yeni yayınlar (ör. Hartung, 2017; Charteris, 2019; Brooks, 2020) ise son yıllarda giderek artan bir görünürlük kazanmıştır.

Bu bulgu, prosopografi literatürünün yalnızca klasik referanslarla sınırlı kalmadığını, son yıllarda da yeni eserlerle çeşitlenerek geliştiğini ortaya koymaktadır.

Metinlerin bibliyografik eşleşme analizi, prosopografi literatürünün klasik çalışmalardan güncel araştırmalara doğru sürekli genişleyen ve çeşitlenen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle Stone (1971) ve Davies (2004) gibi erken dönem referansların hâlâ merkezî etkisini koruduğu, ancak son dönemlerde Hartung (2017) ve Flintoff (2019) gibi yayınların da önemli birer bağlantı noktası haline geldiği görülmektedir. Bu sonuçlar, literatürün geçmişten günümüze güçlü bir süreklilik ve yenilenme süreci içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

2.7 Yazarların Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Authors)

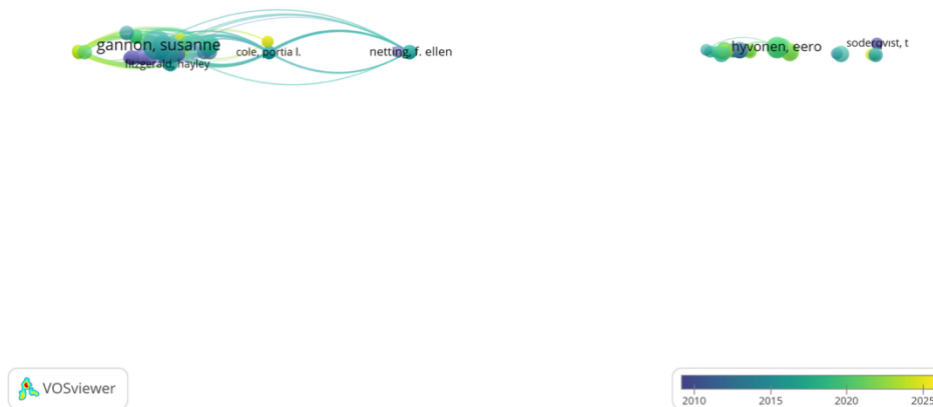
Bu analizde en az 2 yayın üretmiş ve 1 atıf almış yazarlar değerlendirmeye alınmıştır. Belirlenen eşikler sonucunda 2301 yazar arasından 193'ü kriterleri karşılamıştır. Yapılan inceleme sonucunda 10 farklı küme, toplamda bağlantılı bir ağ yapısı ortaya çıkmıştır.

Analiz bulguları, özellikle Susanne Gannon (436 atıf, 5580 bağlantı gücü) ve Bronwyn Davies (526 atıf, 5360 bağlantı gücü) gibi isimlerin literatürde güçlü bir konuma sahip olduğunu göstermektedir. Bu yazarlar yalnızca aldıkları atıf sayılarıyla değil, aynı zamanda diğer yazarlarla kurdukları geniş bağlantılar sayesinde de ağı merkezinde yer almaktadır.

Benzer şekilde, Elisabeth De Schauwer (115 atıf, 2295 bağlantı gücü) ve Jennifer Charteris (81 atıf, 2379 bağlantı gücü) de öne çıkan isimler arasında yer almakta, literatürün gelişiminde aktif rol üstlenmektedir. Marinna Gonick (76 atıf, 2279 bağlantı gücü) ve Inge Van de Putte (66 atıf, 2381 bağlantı gücü) gibi yazarlar da güçlü bağlantı ağları ile dikkat çekmektedir.

Buna karşın, daha sınırlı bağlantı kurabilen bazı yazarlar ağı periferisinde yer almaktadır. Örneğin, Hayley Fitzgerald (92 atıf, 405 bağlantı gücü) veya Peter Bansel (68 atıf, 605 bağlantı gücü), belirli katkılar sunmalarına rağmen merkezî yapıda güçlü bir konum edinememiştir.

Şekil 7. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Analizi (Bibliographic Coupling of Authors)

Açıklama notu: Ağda görülen boşluklar ve bağlantısız kümeler, literatürün parçalı yapısını ve belirlenen eşik değerlerini yansıtmaktadır. Merkezî kümeler yoğun ortak atıf ilişkilerini, küçük ve bağımsız gruplar ise sınırlı etkileşimleri göstermektedir.

Katman görselleştirmesi incelendiğinde, **mavi tonlardaki yazarlar** (ör. Bronwyn Davies, Elisabeth De Schauwer) erken dönemlerdeki katkıları temsil ederken, yeşil ve sarı tonlarda yer alan yazarlar (ör. Susanne Gannon, Inge Van de Putte, Marinna Gonick) daha yakın dönemde literatürde öne çıkmıştır. Bu bulgu, bibliyografik eşleşme ağının zamanla genişlediğini ve yeni aktörlerin literatüre dâhil olduğunu göstermektedir.

Sonuçlar, prosopografi literatüründe bazı yazarların yalnızca yüksek atıf almakla kalmayıp, aynı zamanda diğer araştırmacılarla güçlü bibliyografik bağlar kurarak alanın gelişiminde merkezi bir rol üstlendiğini göstermektedir. Özellikle Susanne Gannon ve Bronwyn Davies, hem yoğun atıf hem de güçlü bağlantı ağlarıyla literatürde öncü bir konumda yer almaktadır.

2.8 Metin Verilerine Dayalı Terim Eş-Oluşum Analizi (Co-Occurrence Analysis of Terms Based on Text Data)

Prosopografi literatüründe kullanılan kavramların genel eğilimlerini incelemek amacıyla, eserlerin özet bölümlerinden hareketle terim eş-oluşum analizi yapılmıştır. Bu analizde, bir terimin en az 5 kez tekrar etmiş olması kriteri benimsenmiş, sonuçta 21024 terim içerisinde 1325 terim eşleşmiş ve nihai olarak 795 terim ağ haritasına dâhil edilmiştir.

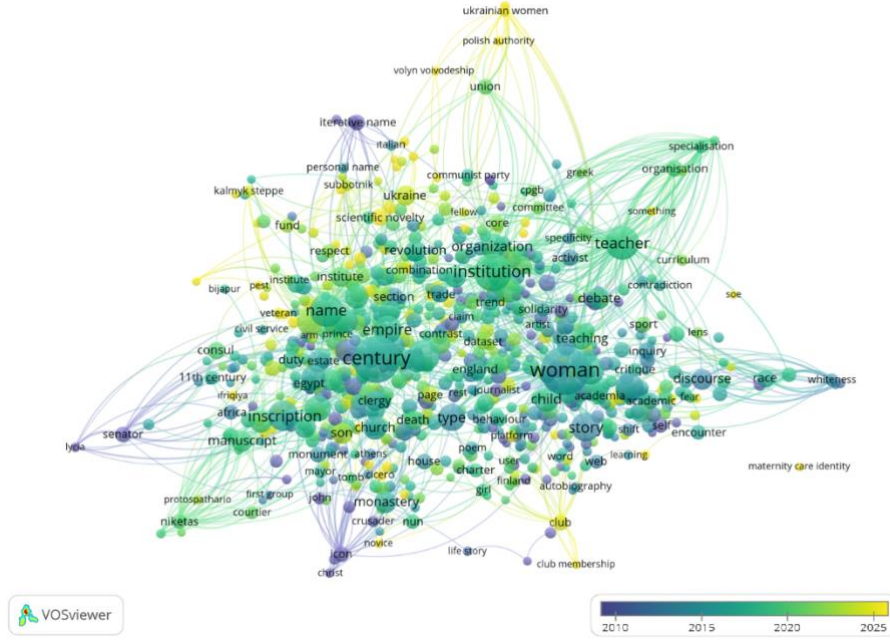
Analiz sonuçlarına göre en sık kullanılan terimler arasında *woman* (286 tekrar), *century* (261 tekrar), *institution* (153 tekrar), *teacher* (118 tekrar) ve *name* (116 tekrar) yer almaktadır. Bu bulgu, prosopografi araştırmalarının büyük ölçüde kadın kimliği, kurumlar, eğitim ve tarihsel dönemler etrafında şekillendiğini göstermektedir.

Ayrıca *war* (104 tekrar), *inscription* (95 tekrar), *story* (82 tekrar) ve *empire* (78 tekrar) gibi terimlerin de öne çıkması, literatürde hem tarihsel belgeler hem de anlatı odaklı çalışmalara geniş yer verildiğini ortaya koymaktadır. Özellikle *memory* (73 tekrar), *organization* (61 tekrar) ve *child* (53 tekrar) gibi terimler, bireylerin ve toplulukların geçmişle kurduğu ilişkiye ve sosyo-kültürel yapılarla bağlantılı araştırmalara işaret etmektedir.

Bu analiz, prosopografi çalışmalarının yalnızca biyografik verilerin sınıflandırılmasına dayanmadığını; aynı zamanda kadın, kurum, öğretmenlik ve tarihsel dönem gibi sosyal, kültürel ve politik boyutlara yoğunlaştığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, prosopografi literatüründe disiplinler arası bir yaklaşımın giderek güçlendiğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca *woman*, *century* ve *institution* terimlerinin yüksek tekrar sayıları, bu kavramların literatürde merkezi bir rol üstlendiğini kanıtlamaktadır. Bunun yanında *story* ve *memory* gibi daha anlatı odaklı terimler, alanda bellek çalışmaları ve bireysel hikâyelerin de önemli bir araştırma odağı haline geldiğini göstermektedir.

Şekil 8. Metin Verilerine Dayalı Terim Eş-Oluşum Analizi (Co-Occurrence Analysis of Terms Based on Text Data)

Yapılan terim eş-oluşum analizi, prosopografi literatüründe kullanılan kavramların yalnızca birlikte kullanım yoğunluklarını değil, aynı zamanda zaman içindeki değişimlerini de ortaya koymaktadır.

Mavi tonlarla gösterilen erken dönemde *century*, *empire*, *war*, *inscription* gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. Bu durum, prosopografinin ilk uygulamalarında daha çok tarihsel belgeler, savaş anlatıları ve imparatorluk yapıları üzerine yoğunlaştığını göstermektedir. Literatürün bu dönemde daha çok klasik tarih araştırmalarına bağlı kaldığı söylenebilir.

Yeşil tonlarla belirginleşen orta dönem çalışmalarında *institution*, *teacher*, *organization* ve *child* gibi kavramların önem kazandığı görülmektedir. Bu bulgu, prosopografinin yalnızca tarihsel figürleri değil, aynı zamanda sosyal kurumları, eğitim süreçlerini ve toplumsal yapıyı inceleyen daha geniş bir yaklaşım geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Bu dönemde disiplinler arası açılımlar ve sosyolojik yönelimlerin artışı dikkat çekmektedir.

Sarı ve turuncu tonlarda görülen en güncel kavramlar arasında *woman*, *story*, *memory* ve *identity* öne çıkmaktadır. Bu bulgu, prosopografinin yakın dönemde toplumsal cinsiyet, bireysel anlatılar ve kolektif bellek odaklı bir dönüşüm yaşadığını göstermektedir. Özellikle kadınların toplumsal rolleri, bireylerin hikâyeleri ve kimlik oluşum süreçleri literatürün merkezine yerleşmiştir.

Bu analiz prosopografi literatüründe tarihsel belgelerden başlayarak sosyal kurumlara, günümüzde ise kimlik, bellek ve toplumsal cinsiyet temalarına doğru evrilen bir araştırma hattını açıkça ortaya koymaktadır. Bu sonuç, alanın yalnızca geçmişe dair toplu biyografiler üretmekten ibaret olmadığını; aynı zamanda güncel sosyal bilim tartışmalarına güçlü bir şekilde entegre olduğunu düşündürmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, prosopografi yönteminin uluslararası literatürdeki gelişimini ve kütüphanecilik araştırmalarına olası katkılarını bibliyometrik bir çerçevede incelemiştir. Yapılan analizler hem yöntemin tarihsel köklerini hem de güncel uygulama eğilimlerini görünür kılmıştır. Bununla birlikte çalışma, yalnızca Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen kayıtlarla sınırlandırılmıştır. Arama stratejisinde “prosopography”, “prosopographical”, “collective biography” ve “group biography” terimleri birlikte kullanılmış; bu terimler prosopografi literatürünü daha geniş bir çerçevede tarayabilmek amacıyla tercih edilmiştir. Bulgular, prosopografi literatürünün tamamını değil, Web of Science’ta dizinlenen yayınlar üzerinden oluşan bibliyometrik görünümü yansıtmaktadır.

Analiz sonuçları, prosopografi araştırmalarının büyük ölçüde tarih ve siyaset bilimi disiplinlerinde yoğunlaştığını ortaya koymuştur. Buna karşın, kütüphanecilik bağlamında doğrudan prosopografik yöntem kullanan çalışmaların son derece sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, prosopografi yönteminin kütüphanecilik tarihi ve bilgi bilimi araştırmaları açısından daha fazla değerlendirilebilecek bir yöntemsel potansiyel taşıdığını ve bu alanda geliştirilmeye açık bir araştırma alanı bulunduğunu göstermektedir.

Yazar analizleri, özellikle Susanne Gannon ve Bronwyn Davies gibi isimlerin yüksek atıf sayıları ve güçlü bağlantı ağları sayesinde literatürde merkezî bir rol üstlendiğini ortaya koymuştur. Kurum analizleri, Avustralya ve Avrupa merkezli üniversitelerin prosopografi literatüründe öncü konumda olduğunu, University of Western Sydney gibi kurumların merkezî bir etki alanı oluşturduğunu göstermektedir.

Ülke düzeyinde, ABD ve İngiltere açık bir biçimde merkezî aktörler olarak öne çıkmaktadır. Türkiye gibi ülkeler ise daha sınırlı sayıda yayın üretmekle birlikte, elde ettikleri yüksek atıf sayıları potansiyel etki alanına işaret etmektedir. Kaynak analizi, literatürde disiplinler arası çeşitliliğin güçlü olduğunu; özellikle Qualitative Inquiry ve International Journal of Qualitative Studies in Education gibi dergilerin ön plana çıktığını göstermektedir.

Terim eş-oluşum analizinde *woman*, *century*, *institution* ve *memory* gibi kavramların yüksek tekrar sıklıkları dikkat çekmiştir. Bu bulgu, prosopografinin yalnızca tarihsel figürleri değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet, kurumlar ve bellek çalışmaları gibi disiplinler arası alanları da kapsadığını ortaya koymaktadır. Bibliyografik eşleşme analizleri ise Stone (1971), Davies (2004) ve Hartung (2017) gibi klasik ve güncel çalışmaların literatürde merkezî referans noktaları olduğunu göstermektedir.

Elde edilen sonuçlar, prosopografinin kütüphanecilikte kullanılabilecek güçlü bir yöntemsel araç olduğunu göstermektedir. Yöntem, kütüphanecilerin meslekî kimliklerini, kariyer örüntülerini ve toplumsal rollerini tarihsel ve analitik bir çerçevede inceleme olanağı sunmaktadır. Ayrıca dijital bibliyometrik araçlarla desteklenen prosopografik yaklaşımlar, yalnızca tarihsel analizleri değil, aynı zamanda çağdaş bilgi üretim süreçlerini de görünür kılabilir.

Bu çalışma, prosopografi yöntemini kütüphanecilik alanıyla ilişkilendiren ilk kapsamlı bibliyometrik analizlerden biridir. Bulgular, yöntemin uluslararası literatürdeki çeşitliliğini ortaya koymakta ve Türkiye’deki kütüphanecilik araştırmaları için yenilikçi bir araştırma alanı açmaktadır. İlerleyen çalışmalarda, kütüphanecilerin meslekî biyografilerinden hareketle yapılacak prosopografik analizler, mesleğin tarihsel gelişimini, toplumsal rollerini ve küresel bilgi üretimindeki konumunu daha ayrıntılı biçimde ortaya koyabilecektir.

KAYNAKLAR

Aladağ, H. H. (2025). Grup biyografisi ve prosopografi: Bireysel hikayelerin kolektif bağlamında tematik derinlik arayışı. *Öneri Dergisi*, 20(63), 314-334. DOI: 10.14783/maruoneri.1555076

- Ayhan, İ. (2021). *Eğitim amacıyla yurt dışına gönderilen öğrenciler (1908–1922): Prosopografik bir çalışma örneği* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı.
- Bektaş, A. (2023). *On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı diplomatlarının prosopografik analizi* (Doktora tezi). İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
- Burkut, E. B., & Köseoğlu, E. (2022). Mimarlık Alanında Çocuklarla İlgili Yayınların Bibliyometrik Analizi ve Bibliyografik Haritaları. *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 7(2), 511-527. <https://doi.org/10.30785/mbud.1099993>
- Çakır, S. (2023). *I. Meşrutiyet dönemi Osmanlı mebuslarıyla ilgili prosopografik bir inceleme* (Doktora tezi). İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
- Çınar, K., & Furat, F. (2024). Teknostres Kavramı Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Arşiv Dünyası*, 11(1), 46-64. <https://doi.org/10.53474/ad.1486547>
- Doğancı, K. (2007). *Roma Principatus dönemi (MÖ 27–MS 284) Bithynia eyaleti valileri: Prosopografik bir inceleme* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı.
- Eck, W. (2010). “Prosopography”. The Oxford Handbook of Roman Studies. A. Barchiesi (Ed.). Walter Scheidel. 146-159.
- Erol, E., Arın, İ., Öztürk, S. B., & Ulusoy, M. N. (2019). *Visualizing a prosopographical study of the Young Turk elites: Using data mining, network clusters and spatial mapping*. DataverseNL, V2. <https://doi.org/10.34894/VHUETL>
- Kırmızı, A. (Ed.). (2019). *Otur baştan yaz beni: oto/biyografiye taze bakışlar*. Küre Yayınları.
- Koytak, E. (2022). *Mesleğin dönüşümü: hekimler ve avukatlar*. Matbu Kitap.
- Köse, F. B. (2023). " Tarih Araştırmalarında Prosopografi Yaklaşımı". *Mevzu: Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 425-459. <https://doi.org/10.56720/mevzu.1322279>
- Köse, F. B. (2023). “Çağdaş Dönem İslâm Tarih Yazıcılığında Bir Yaklaşım Soruşturması: Prosopografi”. *Hitit İlahiyat Dergisi* 22(2), 532-548. <https://doi.org/10.14395/hid.1343180>
- Mumcu, N. (2024). “Sessiz ve olaysız” hayatlar: İşçi kadınların hayat hikâyelerine dair feminist bir prosopografi (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öner, O. (2022). *İstanbul’un müzik okulları: II. Meşrutiyet ve şehrin müzik hayatındaki değişimler*. Doğu Kitabevi.
- Şencan, G. E. E. (2017). Robert Kolej’de öğrenim gören Türk öğrenciler üzerine prosopografik bir çalışma (1863–1971) (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı.
- Verboven, K. (2007). “A Short Manual to the Art of Prosopography”. Prosopography Approaches and Applications A Handbook. K. S. B. KeatsRohan (Ed.). 35-69.
- Yıldırım, S. (2012). Cumhuriyet Döneminde Türk-Macar İlişkileri Çerçevesinde İstihdam Edilen Macar Uzmanlar. *CTAD*, 8(15), 121-150.
- Eldem, E. (2009). Padişahların paşaları ve prozopografya hakkında. *Tophumsal Tarih*, 190, 45–50.
- Pyenson, L. (1977). Who the guys were: Prosopography in the history of science. *History of Science*, 15(3), 155–188.

- Kırmızı, A. (2017). II. Abdülhamid'in Hristiyan memurları. *Sultan II. Abdülhamid ve Dönemi*, 654–664. TBMM Millî Saraylar.
- Bayram, Ö. G., & Bayter, M. (Eds.). (1998). *Kültür politikaları ve...: 34. Kütüphane Haftası bildirileri*, Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Kırık, R., & Gökman, M. (1977). *Kitaplar arasında 44 yıl: Muzaffer Gökman'ın anıları, gözlemleri ve eleştirileri* (Vol. 1). Eğitim-Öğrenci Yayınları.
- Gülensoy, T. (Ed.). (2010). *Müjgan Cunbur armağanı*. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Şan, A. (Ed.). (2022). *Mihin Lûgal: Yaşamın öğrettikleri*. Kabalcı Yayınları.
- Zerdeci, H. (1998). *Osmanlı ulema biyografilerinin arşiv kaynakları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Özen, O. (2017). *Artin Asaduryan'ın hayatı ve basın faaliyetleri (1853–?)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi].
- Sümbül, S. (2016). *Yazma eserlerin kataloglanmasında kullanılan Türkçe biyografya kaynaklarının müellif adlarının doğru tespiti bakımından karşılaştırmalı analizi* [Yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi].